

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia   grudnia 2010 r.

**Zarząd
Zakładu Armatury Sp. z o.o.
w Kielcach**

S/10/002
LKI-4112-01-02/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła w Zakładzie Armatury Sp. z o.o. w Kielcach (Zakład Armatury lub Spółka) kontrolę jej działalności w zakresie wybranych zagadnień w latach 2007 – 2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 21 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Zarządowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność Zakładu Armatury w zakresie objętym kontrolą. Ocenę tę uzasadniają stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości, w tym w szczególności:

- wprowadzenie w polityce rachunkowości zapisów skutkujących uwzględnianiem kosztów ogólnego zarządu w kosztach wytworzenia produktów, tj. niezgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²;
- dokonywanie wyceny wyrobów gotowych i produkcji w toku niezgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości;
- niegospodarne wydatkowanie środków na badane inwestycje, remonty oraz zakupy.

1. Na skutek zmian od 1 stycznia 2008 r. polityki rachunkowości, obowiązującej w Zakładzie Armatury od 2002 r., część kosztów ogólnozakładowych (ogólnego zarządu) typowych dla kosztów danego okresu sprawozdawczego takich jak: koszty dotyczące funkcjonowania komórek księgowości, kadr, płac, działów administracyjnych i działów handlowych zostały ostatecznie rozliczone na koszty wytworzenia produktów. Powyższym zabiegiem księgowym, w 2008 r. w Spółce dokonano zwiększenia: zysku o kwotę

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

1.501,8 tys. zł (wzrost o 149%), wartości produktów gotowych o kwotę 145,2 tys. zł (wzrost o 21,9%) i wartości produkcji w toku o kwotę 1.256,7 tys. zł (wzrost o 23,6%). Skutkiem tych zmian było odroczenie ponoszenia kosztów związanych z bieżącym okresem funkcjonowania Spółki na lata następne (lata, w których powstaną wpływy ze sprzedaży zapasów). Odnoszenie części kosztów ogólnozakładowych Spółki na koszt wytworzenia produktów stanowiło naruszenie art. 28 ust. 3 ustawy o rachunkowości stanowiącego, że (...) *do kosztów wytworzenia produktu nie zalicza się kosztów: ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzaniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje na dzień wyceny (...)*.

Wyceny wartości środków pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych, należności krótkoterminowych i zobowiązań wg stanu na 31 grudnia 2007 r., 2008 r., i 2009 r. Zakład Armatury dokonywał zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 5, pkt 7 i pkt 8 ustawy o rachunkowości. Niezgodnie natomiast z art. 28 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy stanowiącym, że *rzeczowe składniki aktywów obrotowych wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto (...)* dokonywano wyceny wyrobów gotowych oraz produkcji w toku. I tak w Spółce:

- nie określono wartości zapasu wyrobów gotowych (jej górnego pułapu) w oparciu o ceny możliwe do uzyskania na podstawie średnich cen ich sprzedaży netto uzyskiwanych ze sprzedaży tych wyrobów odpowiednio w latach 2007 r., 2008 r. i 2009 r., lecz na podstawie cenników (bez opustów i rabatów). Nieuwzględnienie opustów i rabatów do wyceny produktów stanowiło naruszenie art. 28 ust. 5 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym *za cenę (wartość) sprzedaży netto składnika aktywów przyjmuje się możliwą do uzyskania na dzień bilansowy cenę jego sprzedaży, bez podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego, pomniejszoną o rabaty, opusty i inne podobne zmniejszenia (...)*. Działanie to pozostawało bez wpływu na wartość wyceny wyrobów gotowych w 2007 r. oraz spowodowało zawyżenie wartości wyceny tych wyrobów o kwotę 29,2 tys. zł w 2008 r. i o kwotę 26,1 tys. zł w 2009 r.;
- nie wyłączono z kosztów wytworzenia produktów kosztów będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych. Pomimo iż w latach 2007 – 2008 w Zakładzie Armatury nie osiągnano pełnych zdolności produkcyjnych ze względu na niską chłonność rynku krajowego i silną konkurencję za granicą, co wynikało z nadprodukcji armatury na świecie oraz dużego napływu tanich wyrobów z krajów dalekiego wschodu, nie wyliczano i nie wyłączano z kosztów wytworzenia produktów, kosztów będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych. W 2009 r. nieformalny zespół, powołany przez ówczesnego Prezesa Zarządu Macieja Szczyrka oszacował zdolności produkcyjne Spółki przyjmując jako podstawę uzyskane wielkości asortymentowe w latach 2007 – 2008. Zespół opracował zestawienie „średnich” wielkości produkcyjnych w podziale asortymentowym, jednocześnie określając te wartości jako górny pułap zdolności produkcyjnej. Na podstawie tak określonych „średnich”, w II połowie 2009 r. z kosztów wytworzenia produktów rozpoczęto wyłączenie kosztów będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych – łącznie w 2009 r. wyłączono koszty w wysokości 992,1 tys. zł. Powyższe wyliczenie zdolności

produkcyjnych było nieprawidłowe, bowiem oparto je na latach, w których Spółka nie osiągała pełnych zdolności produkcyjnych.

Niewyłączenie z kosztów wytworzenia produktu kosztów, będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych, bądź wyłączeniem tych kosztów w nieprawidłowej wysokości było niezgodne z art. 28 ust. 3 ustawy o rachunkowości stanowiącym, że (...) *do kosztów wytworzenia produktu nie zalicza się kosztów: będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych (...).*

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponoszą członkowie Zarządu Spółki – były Prezes Zarządu Maciej Szczyrek oraz były członek Zarządu Stanisław Cadere, którzy zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości, odpowiedzialni byli za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą oraz zgodnie z art. 10 ust. 2 ww. ustawy – za ustalanie i aktualizując polityki rachunkowości.

2. Kierunki rozwoju Spółki na poszczególne lata zostały określone w planach gospodarczych, zaopiniowanych przez Radę Nadzorczą oraz zatwierdzonych przez Zgromadzenie Wspólników. Plany te zawierały między innymi zadania w zakresie inwestycji oraz remontów. Podczas zlecenia niżej wymienionych skontrolowanych inwestycji, remontów oraz zakupów Zarząd Spółki doprowadził do powstania istotnych nieprawidłowości, polegających przede wszystkim na niegospodarnym zarządzaniu majątkiem publicznym.

Pomimo nieuwzględnienia zakupu samochodu osobowego dla Spółki w planie gospodarczym na 2008 r., Zarząd Zakładu Armatury w formie uchwały podjął jednak w trakcie roku obrotowego decyzję o zakupie samochodu osobowego marki Ford Mondeo na potrzeby Spółki, którego wartość początkowa wyniosła 82,1 tys. zł. Zarząd Spółki nie podjął wystarczających działań w celu wyboru najkorzystniejszej oferty jego zakupu. Ograniczono się do uzyskania dwóch ofert (poza ofertą na samochód marki Ford Mondeo również na zakup samochodu marki Peugeot).

Remont parkingu przed budynkiem Spółki został przeprowadzony zgodnie z planem remontów ujętym w planie gospodarczym. Zarząd Spółki nie zapewnił wyboru najkorzystniejszej oferty na jego wykonanie. Ograniczył się bowiem jedynie do podpisania zamówienia z „Chemarbel” Sp. z o.o. w Kielcach (wykonawca) za wynagrodzeniem 34,2 tys. zł, nie dokonując uprzednio analizy rynku oraz nie określając kryteriów stosowanych przy wyborze wykonawcy. Podczas odbioru wykonanego zadania dopuszczono w sposób nieuzasadniony do sytuacji wypłaty wynagrodzenia wykonawcy w kwocie 58,6 tys. zł, tj. o 24,4 tys. zł wyższej niż została ustalona przez strony w zamówieniu.

Spółka wydatkowała z tytułu zakupu usług remontowych pomieszczeń Spółki ogółem 416,1 tys. zł, z tego: najwięcej na rzecz „Chemarbel” Sp. z o.o. w Kielcach – 337,7 tys. zł, co stanowiło 81,2% wartości zakupionych usług remontowych, na rzecz Zakładu Budowlanego „AN-BUD” w Tumlinie -73,0 tys. zł (17,5%) oraz na rzecz P.P.H.U. „MARO-2” w Kielcach - 5,4 tys. zł (1,3%). Wybór wykonawców remontów pomieszczeń Spółki miał miejsce z pominięciem analizy rynku oraz określenia kryteriów stosowanych przy wyborze wykonawców, w związku z czym nie zapewniono wyboru ofert najkorzystniejszych. Z treści zeznań złożonych w toku kontroli przez byłego członka Zarządu Spółki Stanisława Cadere

wynika, że przy zleceniu wykonania remontów „Chemarbel” Sp. z o.o. w Kielcach, Zarząd Spółki kierował się nieformalnym poleceniem „Chemar” S.A. w Kielcach, aby wykonanie wszelkich usług remontowych zlecać do „Chemarbel” Sp. z o.o. w Kielcach. Ponadto Spółka wydatkowała 81,7 tys. zł z tytułu wykonania remontów pomieszczeń Spółki, które nie zostały ujęte w planie gospodarczym Zakładu Armatury.

Począwszy od 30 kwietnia 2008 r. Zakład Armatury dokonywał zakupów farb i lakierów w Lankwitzer Polska Sp. z o.o. na poziomie 98,0% wartości ogółem zrealizowanych zakupów w tym zakresie, w sytuacji gdy w okresie 2007 – 2008 (do 29 kwietnia) Spółka nie dokonała w ogóle zakupu farb i lakierów w tym podmiocie, a głównym dostawcą tego asortymentu był Haering Polska Sp. z o.o. (w 2007 r. poziom zakupów farb i lakierów u tego dostawcy wyniósł 98,4% ogółu zakupów). W Lankwitzer Polska Sp. z o.o. zakupiono farby i lakiery za kwotę ogółem 201,0 tys. zł. Zmiana dostawcy farb i lakierów dla Spółki nastąpiła bez analizy rynku w celu wyboru najkorzystniejszej oferty.

Spółka dokonała zakupów mebli w jednym podmiocie – DEK MEBLE P.H.U.P. Sp. z o.o. w Kielcach, wydatkując środki w kwocie ogółem 197,4 tys. zł. Zarząd Spółki nie zapewnił wyboru najkorzystniejszej oferty na jego wykonanie, w szczególności poprzez dokonanie analizy rynku.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- 1) dokonanie zmian w polityce rachunkowości skutkujących nieuwzględnieniem kosztów bieżącego okresu w kosztach wytworzenia produktów;
- 2) dokonywanie wyceny wyrobów gotowych i produkcji w toku zgodnie z art. 28 ust.1 pkt 6 ustawy o rachunkowości;
- 3) gospodarne wydatkowanie środków na inwestycje, remonty oraz zakupy.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Zarząd Spółki w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi Spółki prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.